Kirjallinen kysymys KK 234/2018 vp

Paavo Arhinmäki vas

Kirjallinen kysymys sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista ja niiden perinnästä

Eduskunnan puhemiehelle

Vuosittain noin 400 000 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksua päätyy ulosottoon, mikä on yli 14 prosenttia kaikista ulosottoasioista. Kun kunnat myyvät maksamattomat laskut yksityisille perintäfirmoille, pienikin lasku voi perintä- ja oikeudenkäyntikulujen myötä ajaa ihmisiä taloudelliseen ahdinkoon ja johtaa velkakierteeseen. Ylikansallisten perintäfirmojen toiminta on usein havaittu jopa laissa säädetyn hyvän ulosottotavan vastaiseksi, eikä niiden valvonta ole riittävää.

Kuntaliiton mukaan yli puolet kunnista käyttää asiakasmaksujen perinnässä yksityisiä yrityksiä, vaikka perintälaki kieltää perintätoimiston esiintymisen hakijana tai asiamiehenä julkisen saatavan ulosotossa. Näin toimiessaan kunnat käyttävät perintätoimistoa ns. teknisenä toimijana, mikä on Kuntaliiton mukaan vähintäänkin lain hengen kiertämistä. Perinnät myös kohdistuvat pääasiassa pienituloisiin tai muuten heikossa asemassa oleviin henkilöihin ja ilman sosiaalista harkintaa ovat omiaan syventämään ongelmia.

Asiakasmaksulain 11 §:ssä on jätetty kunnille huomattavaa liikkumavaraa asiakasmaksujen perimättä jättämisen ja alentamisen suhteen, minkä seurauksena huojennusmekanismin soveltamisessa on suuria kuntakohtaisia eroja. Terveydenhuollon maksujen osalta laki velvoittaa soveltamaan huojennusmekanismia vain maksukyvyn mukaan määrättyihin maksuihin, kun taas tasamaksujen osalta velvoittavaa lainsäädäntöä ei ole. Huojennusmekanismin puutteellista soveltamista ei ratkaista paremmalla tiedottamisella vaan tarve velvoittavan lainsäädännön laajentamiselle on ilmeinen.

Perustuslaki edellyttää julkisen vallan turvaavan jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut. Nykyisten ulosottotilastojen perusteella asiakasmaksut ja nykylainsäädännön puutteelliset huojennusmekanismit näyttävät vaarantavan perustuslain toteutumisen. Sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksu-uudistuksen yhteydessä näiden ongelmien korjaaminen on ensisijaisen tärkeää.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

> *Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen periminen yksityisten perintätoimistojen kautta lopetetaan ja*

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 234/2018 vp

aikooko hallitus tehdä asiakasmaksulain 11 §:n mukaisen huojennusmekanismin soveltamisesta terveydenhuollon tasamaksuihin velvoittavaa?

Helsingissä 4.6.2018

Paavo Arhinmäki vas